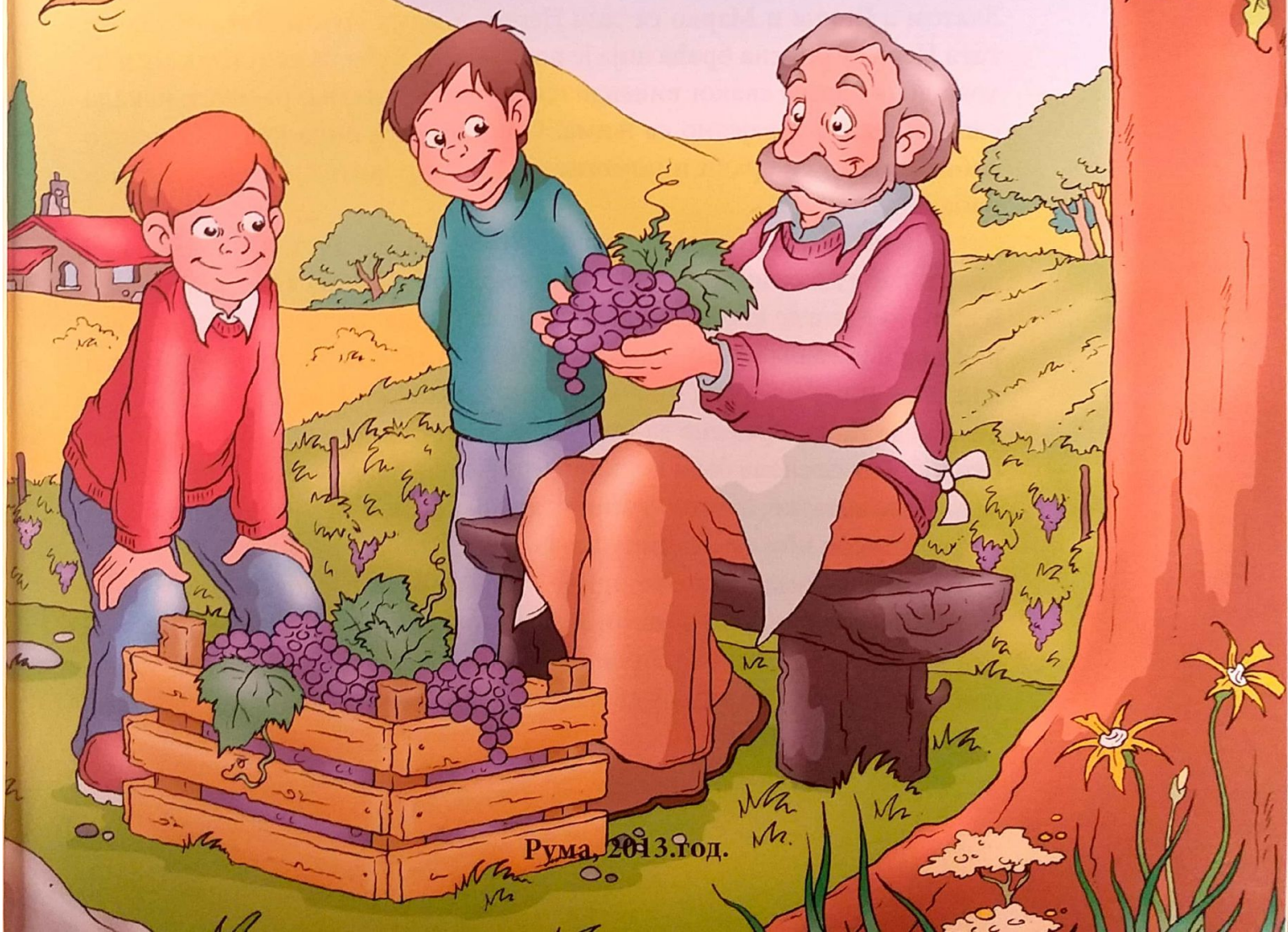

НАЈЛЕПШЕ ПРИЧЕ СА СЕЛА

Ганка Печі

Гунаци мої сеоскої двориштя

Рума, 2013 год.

Распуст и празници

На половини школске године стигао је зимски распуст, који смо про-водили, као и већину викенда, код деда Лазе и Баба Верке на селу. За разлику од уобичајене градске вреве и мноштва аутомобила, ваздуха препуног издувних гасова, овде је владала царска тишина. Прекидале су је тек кукурикање петлова, мукање говеда, дозивање мајки и деце или звоно у подне са звоника сеоских цркава. Ваздух је био прелеп, свеж и чист, тек помало обојен мирисима стајњака што се пушио и сагоревао на гумнима или свеже помуженог млека у рукама домаћице што излази из штале.

Највише смо волели да се играмо са децом из комшилука. У кући до нас, живели су наши вршњаци, другар Барацки, његов две године млађи брат Ђорђе и три године млађа сестра Марица. Њихова мама Милојка и тата Дејан били су земљорадници чије се домаћинство ни по чему није разликовало од осталих; вредни и поштени људи, познати у селу по својој марљивости и честитости.

Састајали смо се обично на улици и уз раздраган осмех почињали наше игре, које су на зимском распусту трајале од доручка па све до првог сумрака, уз паузу за ручак. Увече би, промрзлих прстију и румених образа, очију које су се цаклиле од задовољства, уморно смазали вечеру и одлазили на спавање срећни и задовољни. Након свакодневних школских обавеза, овај зимски распуст био је права благодет за наше пренапрегнуте главице.

„Могли би смо некако да назовемо ову нашу дружину”, рече једног преподнева најстарији Марко, док је снег тек почео да провејава.

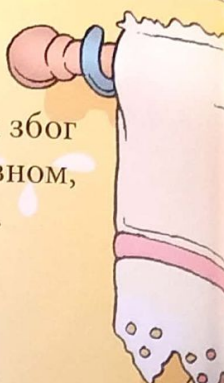
„Може, добро си се сетио, нека буде дружина „Дрмигуза”, то је наша омиљена летња игра” рече Глиша и насмеја широким осмехом.

„Не, боље нека буде „Дружина Мудре сове” рече Ђорђе, који је још био у фазону читања цртаних романа, Команданта Марка, Загора и Мудре сове.

„Не, не, ја мислим да је најбоље да се назовемо „Бесне глисте” рече кикоћући се Марија, која се највише и смејала онда када је баба Верка причала како је наш тата, кад је био мали, имао дечије глисте.

„Ха, ха, то је одлично” заграјасмо сви и тако постадосмо Дружина Бесне глисте. Беше то довољно шеретски и обешењачки назив који је задовољио нашу тадашњу потребу за измотавањем. Поглавицу

нисмо бирали, јер је било више претендената за то место, неких због узраста, неких због памети а неких и због своје речитости. Углавном, око игара смо се брзо договарали, ту није било много препирки.

*
* *

Следећег јутра, кад смо отворили сањиве очи, заслепила нас је белина кроз прозор. Снег је те ноћи почео јаче да пада и већ га је било толико да је требало да се чисти. Деда Лаза је већ почистио и направио стазе до штале, обора, зечињака и осталог, а ми смо, након доручка, истрчали, дохватили метле и почистили стазе испред и око куће, ћуприју пред кућом, све до пута.

Снег је вејао а наши и други гласови одјекивали су улицом. Сва околина већ беше прекривена белим прекривачем а са кровова само су извиривали димњаци из којих се весело виорио дим од свеже наложених ватри. Торањ, на једној од две цркве у селу, одјекивао је од звоњаве великог звона, а његов дубоки звук чуо се и у суседном селу. Санке су спуштене са тавана и весела дружина, добро обучена, са рукавицама, шалевима и дебелим, штриканим, зимским капама, запути се ка „рупачама“, месту где се некада копала глина коришћена за прављење кућа „набијача“, одакле се спуштала не баш тако блага падина, све до сеоског потока.

Седали смо по двоје, нас седморо, на троје санки и увек је једно остајало да чека на свој ред. Придружила су нам се још нека комшијска деца и подножје „рупача“ одјекивало је од смеха, цике и вриске дечурлије румених образа. До поднева смо се неуморно спуштали и пењали уз падину. Тек кад је Барацкијева мама Милојка повикала:

„Ајде, децо, доста је било играња, ручак је још мало на столу“, почесмо се, срећни, уморни и задовољни, пењати ка улици.

Тог дана сви из наше куће позвани су на ручак код првих комшија, чика Дејана и тетка Милојке, који су славили Божић. Наравно, сви смо се упарадили, деда Лаза и баба Верка у свечана одела а ми у наша, такође, уредна, за школу. Честитасмо домаћинима празник и док супа није стављена на сто, ми деца смо разгледали дивно украшену јелку коју су украсили тетка Милојка и Марица. Беше препуна шарених кугли, бомбона у сјајним омотима, звездица, врапчића, звончића, а на врху највећа кугла са великим шиљком. Под јелком, на две столице, постављене гипсане фигуре које су представљале шталу са стоком, малог Исуса и његову мајку Марију и оца Јосифа и пастире што су се окупили да поздраве овај велики тренутак рађања сина Божијег.

На столу нас је дочекала врућа пачија супица са све домаћим резанцима, након супице сос од парадајза, барени кромпир и пачије и пилеће месо а на крају - велика печена гуска, која се још пушила, јер је тек извађена из рерне. Док се стигло до колача, стомаци нам већ беху попуњени скоро до пуцања, али, за штрудлу са маком и орасима, морало се још мало места направити.

Под столом је била слама која је симбол места где је Исус рођен, а синоћ, на Бадње вече, била је спремљена чорба од пасуља и печена риба, као и тесто, печено или скувано, у комадима, са млевеним маком. Пре вечере, чика Дејан, као глава породице, спремио је сваком по парче белог лука, ораха и јабуке, да би се то умочило у мед и појело као симбол здравља, јачине и виталности за наредну годину. На тањиру, око Божићног колача, беше насуто жито и кукуруз, такође и ораси, да година буде богата и родна.

Свечану атмосферу за данашњим ручком код комшија улепшавала је и музика која је стизала са неког старог грамафона и плоче на којој су биле снимљене најлепше божићне песме. Док су се старији домаћини и гости, као што и приличи, заруменели од јела и пића, подсећали на стара, добра времена, ми смо се обукли и истрчали напоље. Сумрак је полако падао на наше село а снег вејао, вејао, све више и више.

*
* *
*

„Има ли овде неких спавалица којима деда Мраз још није донео поклоне” зачусмо кроз сан. Посакасмо као из топа јер у соби нам је био прави деда Мраз, са све пакетима на леђима и широко се осмехивао. Знали смо да је неко од наших старијих, али тако се добро маскирао да нисмо могли да га препознамо, чак је и глас изменио.

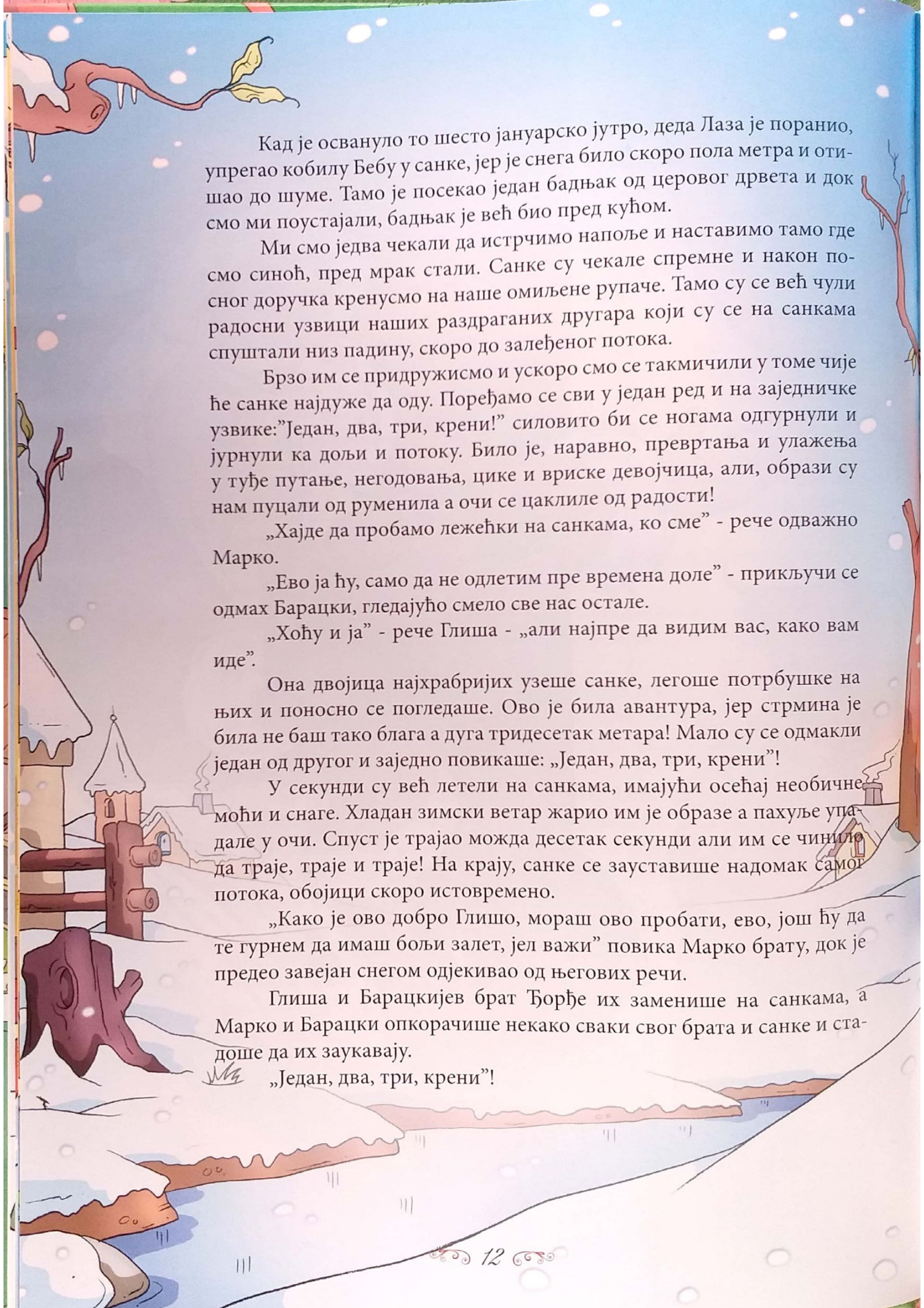
„Да видимо, даме имају предност, шта је у овом пакету за дамицу Марију” рече деда Мраз дубоким, озбиљним гласом.

„Подразумева се, наравно, да само добра деца добијају поклоне, а ја знам да сте ви, поред свих несташлука које чините, у суштини јако добра деца златног срца и зато сам одлучио да вам свима донесем поклоне. Теби Марија комплет Барбикина кућица и шминка плус олаткиши, теби Иване комплет шаховских фигура на специјалној, магнетној подлози, теби Глишо опрема и пиштољ једног шерифа на Западу а теби Марко мали микроскоп у који толико волиш да завирујеш.”

Онако босоноги и у пижамама дограбисмо са усхићењем свако свој поклон и заборависмо да се захвалимо деда Мразу. Марија се

Кад је освануло то шесто јануарско јутро, деда Лаза је поранио, упрегао кобилу Бебу у санке, јер је снега било скоро пола метра и отишао до шуме. Тамо је посекао један бадњак од церовог дрвета и док смо ми поустајали, бадњак је већ био пред кућом.

Ми смо једва чекали да истрчимо напоље и наставимо тамо где смо синоћ, пред мрак стали. Санке су чекале спремне и након посног доручка кренусмо на наше омиљене рупаче. Тамо су се већ чули радосни узвици наших раздраганих другара који су се на санкама спуштали низ падину, скоро до залеђеног потока.

Брзо им се придружисмо и ускоро смо се такмичили у томе чије ће санке најдуже да оду. Поређамо се сви у један ред и на заједничке узвике: "Један, два, три, крени!" силовито би се ногама одгурнули и јурнули ка дољи и потоку. Било је, наравно, превртања и улажења у туђе путање, негодовања, цике и вриске девојчица, али, образи су нам пуцали од руменила а очи се цаклиле од радости!

„Хајде да пробамо лежећки на санкама, ко сме” - рече одважно Марко.

„Ево ја ћу, само да не одлетим пре времена доле” - прикључи се одмах Барацки, гледајућо смело све нас остале.

„Хоћу и ја” - рече Глиша - „али најпре да видим вас, како вам иде”.

Она двојица најхрабријих узеше санке, легосе потрбушке на њих и поносно се погледаше. Ово је била авантура, јер стрмина је била не баш тако блага а дуга тридесетак метара! Мало су се одмакли један од другог и заједно повикаше: „Један, два, три, крени”!

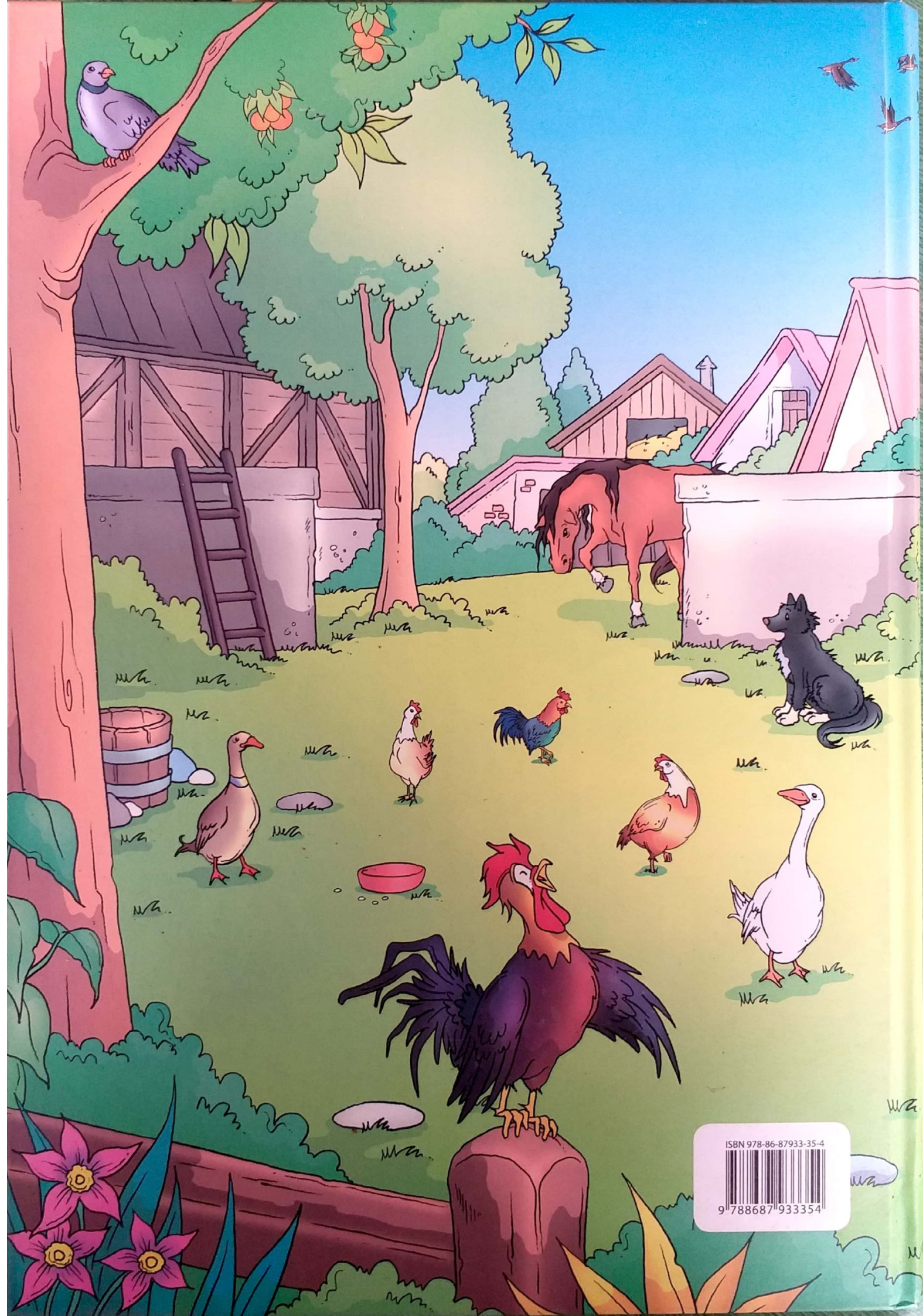
У секунди су већ летели на санкама, имајући осећај необичне моћи и снаге. Хладан зимски ветар жарио им је образе а пахуље упадале у очи. Спуст је трајао можда десетак секунди али им се чинило да траје, траје и траје! На крају, санке се зауставише надомак самог потока, обојици скоро истовремено.

„Како је ово добро Глишо, мораш ово пробати, ево, још ћу да те гурнем да имаш бољи залет, јел важи” повика Марко брату, док је предео завејан снегом одјекивао од његових речи.

Глиша и Барацкијев брат Ђорђе их заменише на санкама, а Марко и Барацки опкорачише некако сваки свог брата и санке и стадоше да их заукавају.

„Један, два, три, крени”!

ISBN 978-86-87933-35-4

9 788687 933354